

Gezond door de droogstand is de start van een succesvolle lactatie

De transitieperiode start al vanaf 6 tot 8 weken vóór het afkalven. Door de vele fysiologische veranderingen is dit voor de melkkoe één van de belangrijkste periodes. Een koe die zonder problemen de droogstand ingaat en er gezond weer uitkomt, produceert probleemloos veel gezonde liters melk.

Droogstandsrantsoen

Een goed droogstandsrantsoen is een eerste vereiste om koeien na het afkalven goed op te laten starten. In de droogstand is het belangrijk dat de drogestofopname en de Body Condition Score (BCS) op peil blijft. Om ketose aan het begin van de lactatie te voorkomen is het belangrijk dat de BCS rondom het afkalven niet te hoog is. Streef naar een BCS van 3,25 tot 3,50.

Een goed droogstandsrantsoen moet minimaal aan de volgende voorwaarden voldoen:

- Vers, fris en smakelijk
- Structuurrijk rantsoen
- Droge stofopname minimaal 12-14 kg
- Altijd beschikking over vers drinkwater.

Droogstandsmineralen

Tijdens de transitieperiode is het belangrijk de weerstand en penswerking van de koe extra te ondersteunen. Een mineralenmengsel met levende gisten stimuleert de penswerking waardoor de koeien meer droge stof opnemen en minder lichaamsreserves afbreken. Hierdoor neemt het risico op ketose af. De organische sporenelementen in een droogstandsmineraal helpen de koe haar afweersysteem op peil te houden. Mycotoxinebinders beschermen tegen eventuele mycotoxines in het rantsoen.

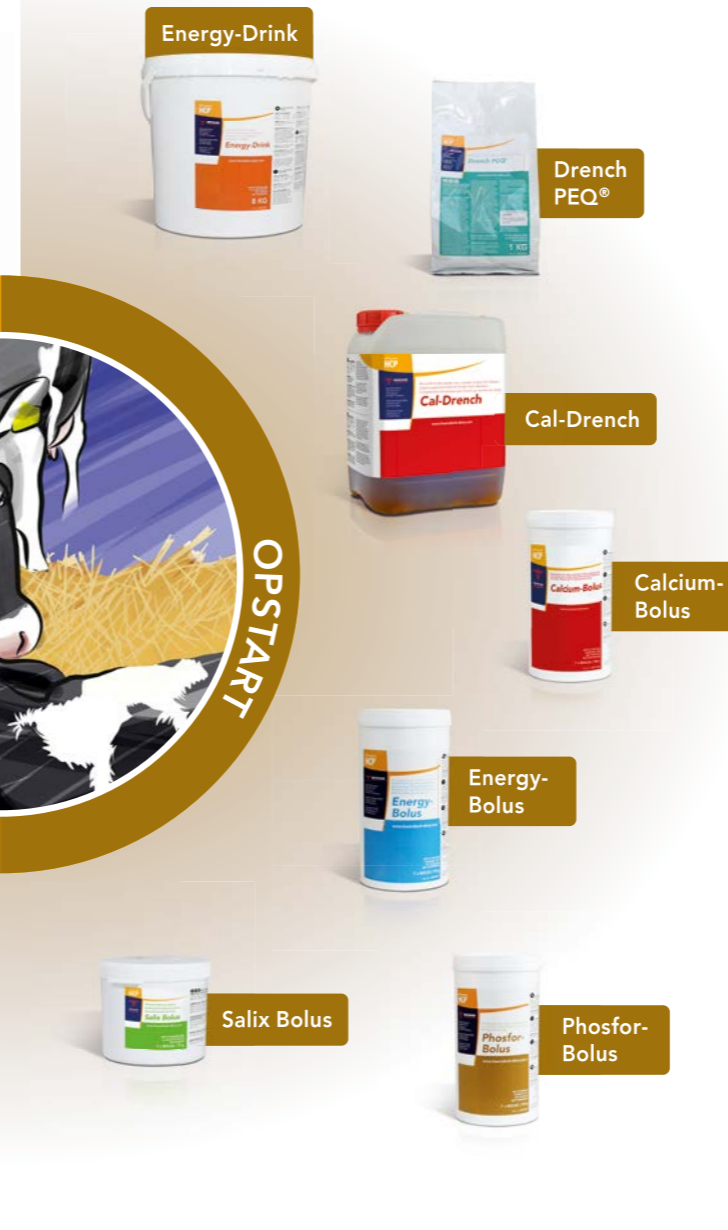
Droogstandsbolus

Wanneer geen mineralen met het rantsoen kunnen worden verstrekt, is een bolus een praktische en effectieve manier om een individueel dier te voorzien van de benodigde sporenelementen. Deze bolus wordt bij het droogzetten toegediend en is 10 weken werkzaam. De unieke samenstelling ondersteunt de vruchtbaarheid, weerstand en vitaliteit van het kalf.

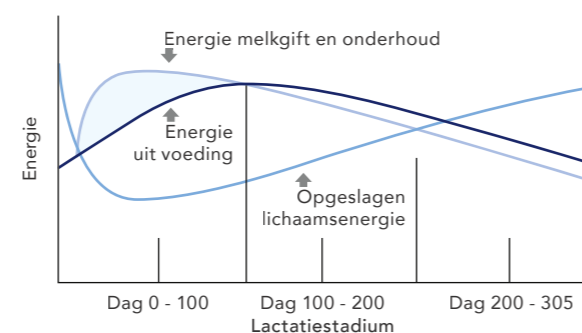
Droogstand

Opstart

Energiebalans na afkalven

Het verkorten van de periode waarin de energiebehoefte hoger ligt dan het energie aanbod geeft een winst bij melkkoeien op meerdere fronten!

Fig. 1 Energiebalans na afkalven

Opstart

Na het afkalven neemt de melkproductie en de energiebehoefte snel toe. Zeker in de eerste maanden van de lactatie is de energieopname lager dan de benodigde energiebehoefte voor onderhoud en productie. In de opstart mag door de negatieve energiebalans de BCS maximaal één punt zakken.

Dit houdt in dat een opstartrantsoen aan de volgende eisen moet voldoen:

- Hoogwaardig en smakelijk ruwvoer
 - Droge stofopname van 18 tot 25 kg
 - Hoge energiedichtheid en passend eiwit aanbod
 - Aanvulling met hoogwaardige eiwit-supplementen in de vorm van essentiële aminozuren.
- (Energiebalans na het afkalven. Zie Fig. 1)

Drenchen

Rondom het afkalven neemt de koe weinig ruwvoer en water op, maar verliest ze wel veel vocht. Daarom is drenchen een zeer efficiënte manier om een koe tijdens het opstarten te ondersteunen. Een koedrank toedienen kan door vrijwillige opname direct na het kalven of door het gebruik van een drenchapparaat. Door een koe te drenchen krijgt zij niet alleen belangrijke voedingsstoffen binnen, maar juist ook water. Drenchen herstelt de vocht- en mineralenbalans en verhoogt de energieopname waardoor het dier sneller gaat eten.

Stofwisselingsproblemen

Soms start een koe niet goed op, ondanks alle maatregelen die genomen zijn. Vaak zijn deze problemen te herleiden naar een te lage droge stofopname. Melkziekte en/of slepende melkziekte zijn de meest voorkomende stofwisselingsziekten. Maar ook vervette lever en lebmaagverdraaiingen komen voor. Klinische verschijnselen zijn het makkelijkst op te sporen, maar zijn niet meer dan het puntje van de ijsberg. Subklinische problemen zijn lastiger op te sporen. Zo blijkt dat 25% van de afgekalfde vaarzen een te laag calciumgehalte in het bloed hebben. Bij derdekalfs koeien en ouder loopt dit op tot 50%.

Stofwisselingsziekten kunnen een opstap zijn voor nog meer problemen bij het dier (zie tabel 1). Daarom is het belangrijk dat problemen snel verholpen en onderkend worden.

Heemskerk beschikt over een breed pakket aan drenches en bolussen om de koe te ondersteunen en tekorten te verhelpen.

Secundaire aandoeningen	Primaire aandoeningen					
	Melkziekte	Zwaargeboorte	Nageboorte	Baarmoederontsteking	Lebmaagverdraaiing	Ketose
Zwaargeboorte	X					
Nageboorte	X	X				
Baarmoederontsteking	X	X	X			
Lebmaagverdraaiing	X	X	X	X		
Mastitis	X	X	X	X		
Lage bevruchtingsgraad	X	X	X	X	X	X

Bron: J. H. Britt 1992

Tabel 1. Relatie tussen primaire en secundaire aandoeningen